

A Balassagyarmati Törvényszék dr. Fábián Bernadette (6722 Szeged, Dáni u. 6. I/1.) ügyvéd által képviselt Kft. (.....) felperesnek - dr. Oros Csaba (2600 Vác, Zichy H. út 24. I/6.) ügyvéd által képviselt Kft. (.....) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Balassagyarmati Járásbíróság által 2016. február 17-én meghozott 1.G...../2015/25. számú ítélet ellen az alperes részéről 27. és a felperes részéről 28. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A törvényszék a járásbíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy a felperesnek 15 napon belül fizessen meg további 4.973.871 (Négymillió-kilencszázhetvenháromezer-nyolcszázhetvenegy) Ft-ot, annak 2013. január 1-jétől a kifizetés napjáig számított, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatát és 679.242 (Hatszázhetvenkilencezer-kétszáznegyvenkettő) Ft I. fokú perköltséget.

Mellőzi a felperes első fokú perköltség megfizetésére kötelezését.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy a felperesnek 15 napon belül fizessen meg 497.910,- (Négy száz kilencven hétezer-kilenc száz tíz) Ft fellebbezési perköltséget.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A járásbíróság ítéletével a felperes keresetének kisebb részben helyt adva kötelezte az alperest, hogy a felperesnek 15 napon belül fizessen meg kártérítés jogcímén 1.280.872,- Ft-ot és ezen összegnek az ítélet rendelkező részében meghatározott kezdő időponttól számított, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatát valamint 77.700,- Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy az alperesnek 15 napon belül fizessen meg 125.000,- Ft + ÁFA ügyvédi munkadíjat.

Ítélete keresetnek helyt adó rendelkezését a marasztalás tőkeösszege tekintetében azzal indokolta, hogy azon túlmenően, hogy az alperes ezen fizetési kötelezettsége megfelel a felek szerződésében foglaltaknak, az összegszerűséget a felperes megfelelően bizonyította és az alperes ezen követelésnek mind az összegét mind a jogalapját elismerte.

Ezen marasztalási tőkeösszeg vonatkozásában az alperes késedelmi kamat fizetésére kötelezését a BH1992.262. sz. eseti döntésben foglaltakra hivatkozással azzal indokolta, hogy a számlában feltüntetett összegből az alperes által nem vitatott összeg után a késedelmi kamatot akkor is meg kell fizetni, ha a számlát utóbb a kiállítónak helyesbítenie kell, ugyanis a kötelezettnek ettől függetlenül az esedékességgel kell teljesítenie.

A felperes által kártérítés jogcímén támasztott további 4.973.871,- Ft mint a nettó kockázati érték számlázási árfolyam szerinti korrekciója, valamint annak késedelmi kamata követelését a

járásbíróóság azzal az indokkal utasította el, hogy a felek között létrejött Flotta Keret-megállapodás V/1. pontjában írt fizetési kötelezettség nem volt értelmezhető, a lefolytatott bizonyítás eredményeként megállapítható, hogy azt az alperes a szerződés aláírásakor nem értette meg és a felperes szerint sem volt teljes mértékben tisztázott, hogy ez a szerződési kikötés pontosan milyen alperesi fizetési kötelezettséget kíván szabályozni. E rendelkezés kétséges megítéléséhez hozzájárul a fizetési kötelezettség kártérítéskénti feltüntetése is, amivel szemben a felperes az eljárás során végig arra hivatkozott, hogy a jogcím megjelölésével nem kell foglalkozni, követelése jogcímeiként mégis a kártérítést tartotta fenn, ennek ellenére tiltakozott az ellen, hogy a bíróság a kártérítési felelősség megállapításához szükséges törvényi feltételek igazolását kérje számon rajta. Azon indokát pedig, hogy a kártérítés mint jogcím a felek közös megállapodása volt az ÁFA fizetési kötelezettség elkerülése érdekében, a felperes nem tudta igazolni.

Az elsőfokú ítélet szerint az általános szerződési feltételként rögzített ezen, kifejezetten homályos szövegezésű rendelkezés kívánta a szerződésből eredő devizakockázatot az alperesre hárítani a maradványérték tekintetében. E rendelkezés a járásbíróóság megítélése szerint olyan speciális, a hasonló szerződésektől eltérő, a szerződéskötés 2008-as időpontjára is figyelemmel még szokatlan, ugyanakkor a felek elszámolása szempontjából fajsúlyos kikötés volt, melynél nem lehet elegendőnek tekinteni a felperesi üzletkötő általános tájékoztatását valamint a szerződés átolvasás utáni aláírását. Az felperesnek nem sikerült bizonyítania, hogy az egyeztetések alkalmával kifejezetten felhívta volna az alperes képviselőjének a figyelmét arra, hogy miként működik a maradványértékre eső devizakockázat, az V/1. pontot konkrétan hogyan kell értelmezni. Mindezekre figyelemmel ezen kitétel mint általános szerződési feltétel a Ptk. 205/B. § (2) bekezdésében írtakra tekintettel nem vált a szerződés részévé. A felperesnek nem sikerült bizonyítania, hogy ezen szerződési pontban írtakat úgy kellett érteni, ahogyan azt a felperes a peres eljárás során magyarázta. A bekezdés az árfolyam-korrektio kiszámításának módjára egyáltalán nem utal, és az egyedi gépjármű megrendelő sem minden esetben tartalmazza a kockázati értéket, így a kiinduló pont is kérdéses lehet.

Az elsőfokú ítélet szerint igaz ugyan, hogy a 2011. június 20-án kelt, a felperes által az alperesnek megküldött de az alperes által alá nem írt és a felperesnek vissza nem küldött szerződésmódosítás e kérdéses szerződési kikötést már lényegesen érthetőbben fogalmazta meg, azonban mivel a Hpt. 3. § (1) bekezdésének c.) pontja az érvényességhez kötelező írásbeliséget ír elő, ezen módosított rendelkezés nem tekinthető az alperes által elfogadottnak.

Az elsőfokú bíróság a pernyertesség-pervesztesség arányát az alperes javára 79,5-20,5 %-ban megállapítva kötelezte a feleket a perköltség megfizetésére.

Az ítélet ellen benyújtott fellebbezésében a felperes elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelemnek teljes mértékben helyt adó határozat meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

Fellebbezésének indokaként előadta, hogy a felek között létrejött Flotta keret-megállapodás nem tekinthető általános szerződési feltételnek, mert azt nem a felperes egyoldalúan, a másik fél közreműködése nélkül előre határozta meg, hanem a felek közösen, egyedileg megtárgyalták, másrészt az V/1. pont nem volt a szokásos szerződési gyakorlattól eltérő szerződéses rendelkezés. Mindezek miatt a felperest nem terhelte a Ptk. 205/B. § (2) bekezdése szerinti külön tájékoztatási kötelezettség.

Ezen állításának alátámasztásaként a felperes fellebbezésében hivatkozott és tanúvallomására.

A fellebbezés szerint figyelemmel arra, hogy nem fogyasztói szerződésről van szó, a felperes nem

terheli olyan szigorú tájékoztatási kötelezettség, mint a fogyasztói szerződések tekintetében. A felperesnek azt kellett biztosítania, hogy az alperes a Flotta keret-megállapodást és az üzletszabályzatot megismerhesse, ő pedig mindkettőt az alperes rendelkezésére bocsátotta, az üzletszabályzatot a honlapján is közzétette. Az alperes a megállapodást aláírta, így az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismerte el.

A fellebbezés szerint az elsőfokú bíróság anélkül állapította meg az V/1. pont tekintetében, hogy az a szokásos szerződési gyakorlattól eltér, hogy ezzel kapcsolatban bizonyítást folytatott volna le; csupán szubjektív álláspontját foglalta az ítéletbe.

E körben utalt alperesi tanú vallomására, miszerint nem vitatja, hogy akár teljes körű tájékoztatást kapott, ez a szerződési pont nem merült fel kérdésként. Nem egy személyben döntött a szerződésről, alperesi részről többen átnézték és úgy fogadták el.

Utalt továbbá a felperes a 6/2013. sz. PJE határozat 3. pontjára, mely szerint még fogyasztói szerződések esetén is a kölcsönvevőtől minimálisan elvárható, hogy a szerződést alaposan áttanulmányozza és szükség esetén az egyes általa nem érthető rendelkezésekről tájékoztatást kérjen. Ennek elmulasztása a Ptk. 4. § (4) bekezdése alapján a kölcsönvevő terhére esik.

A felperes fellebbezésében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy a gépjármű megrendelő sem minden esetben tartalmazza a kockázati értéket, így a kiinduló pont is kérdéses lehet. Ezzel szemben a felperes rendelkezésére állnak az alperes által is elismert olyan okiratok, szerződés visszaigazolások, melyeken feltüntetésre került a kockázati érték, hiszen ezt maga az alperes sem vitatta, ennek ellenére az elsőfokú bíróság nem hívta fel a felperest ezek csatolására, holott a felperes az elsőfokú eljárás során kérte, hogy a jogvita eldöntése érdekében bizonyításra szoruló tényekről és a bizonyítási teherről tájékoztassa őt a bíróság.

A fellebbezés szerint a követelés jogcíme valóban kártérítés volt, de a jogcímhez nincs kötve a bíróság, a fizetési kötelezettség a felek szerződéses megállapodásán alapul, és indokát adta a jogcím megjelölésének, amit az alperes sem vitatott és e körben a bíróság sem hívta fel a felperest további bizonyításra, így az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra az álláspontra, hogy a felperes szerint sem volt teljesen tisztázott, hogy ez a szerződési kikötés pontosan milyen alperesi fizetési kötelezettséget kíván szabályozni.

Mindezekon túlmenően tévesen értékelte az elsőfokú bíróság a további tanúbizonyítások elmaradását is. Más ügyfelei pedig nem vitatták az alperes által kétségbe vont szerződéses rendelkezést, ezért ilyen tárgyban nem is indult másik per.

Az alperes fellebbezése az elsőfokú ítélet részleges megváltoztatásával a késedelmi kamat fizetésére kötelezésére vonatkozó rendelkezés mellőzésére irányult. Fellebbezését azzal indokolta, hogy az elsőfokú ítélet indokolásában írtakkal szemben jelen esetben nem arról van szó, hogy a számlát helyesbíteni kell, hanem az alperes a felperes számláit visszaküldte, azok helyett új, a vitatott tételeket nem tartalmazó számlák kiállítását kérte, amely kérésének a felperes nem tett eleget, ezen felperesi késedelem pedig kizárja az alperes késedelembe esését, hiszen megfelelő számviteli bizonylat nélkül nem tudott teljesíteni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Előadta többek között, hogy a felperes akkor hivatkozhatna arra, hogy az alperes a szerződés megkötésekor elmulasztotta a tőle elvárható gondosságot, ha kétséget kizáróan meg lehetne állapítani, hogy a hivatkozott szerződéses rendelkezés jelentése, értelme az, amit a felperes állít. Jelen esetben azonban a fő problémát éppen az okozta, hogy a szerződés ezen mondatát az egész eljárás alatt nem sikerült nyelvtanilag értelmezni. A felperes által belemagyarázott jelentés nem vezethető le. E mondatot a felperes ráadásul a kártérítési igényekre vonatkozó fejezetben helyezte el, azt a látszatot keltve, mintha összefüggésben állna a gépkocsik elhasználódásával kapcsolatban keletkezett értékcsökkenéssel, és csupán ennek egyfajta elszámolási módozatát próbálná kifejteni. Mindezekre figyelemmel e mondat nem tekinthető szokásos szerződési gyakorlatnak, és az elsőfokú

bíróság objektíve, a magyar nyelv szabályait figyelembe véve jutott az ítéletében foglalt következtetésre. A felperes által megfogalmazott e mondat értelmetlenségének következményeit jogszerűtlen lenne az alperesre hárítani.

Az ellenkérelemben írtak értelmében felperes következetes kártérítési igénye ellenére nem igazolta, hogy őt bármilyen kár érte volna, mindössze árfolyamváltozás miatti számításokat végzett el és a maradványérték ilyen módon történő árképzését tekinti kárként.

Az ellenkérelem szerint nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a bérleti konstrukció miatt a perbeli gépkocsik soha nem képezik az alperes tulajdonát, ezért a forintban megállapított maradványérték svájci frankba történő átszámításából fakadó látszólagos értékkülönbség csupán egy virtuális változás és nem képezi a felek jogviszonyának részét. Mindezekre tekintettel a követelés a jogalap szintjén sem áll meg és az összszerszerűség bizonyítására a felperes kísérletet sem tett.

Az alperesi fellebbezésre és fellebbezési ellenkérelemre tett nyilatkozatában a felperes az alperes késedelmi kamatban történt marasztalása tekintetében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Fellebbezését változatlanul fenntartva kiemelte annak lényeges elemeit, ismételten hivatkozott és tanúvallomására, a Kúria 6/2013. sz. PJE határozata 3. pontjára, a Szegedi Ítéltábla határozatára, előadva, hogy az alperest is terhelte az együttműködési kötelezettség, aki semmilyen formában nem jelezte felé, a szerződésmódosítás megküldését követően sem, hogy nem vagy nem teljes körűen értette meg az V/1. pontját. Csak évek múltán, a jogviszony megszűnését követően adta elő, hogy teljesen másképpen értelmezte ezen rendelkezést, illetőleg hogy az nem az ő akaratát tartalmazza.

A felperes előadta továbbá, hogy mint azt az elsőfokú eljárás során már kifejtette, az árfolyamváltozást nem az alperes jogellenes magatartása idézi elő, így az V/1. pont szerinti elszámoláshoz nem szükséges az alperes részéről jogellenes magatartás, károkozás, a felperes az alperessel szemben nem ilyen miatt kíván kártérítési igényt érvényesíteni, hanem az alperes ily módon kártalanítja a felperest az árfolyamváltozás miatt. Azaz az alperes mint bérbevevő az árfolyamvesztés ellentételezéseként fizeti meg a kockázati érték számlázási árfolyam szerinti korrekcióját, amely fizetési kötelezettségben a felek a szerződésben megállapodtak.

Kifejtette azon álláspontját is, hogy ezen költség a szerződéses jogviszony végén jelentkezik, így rendszertanilag - és egyébként nyelvtanilag sem - megtevesztő ezen szerződéses rendelkezés.

Azon alperesi nyilatkozatra, mely szerint a követelés összszerszerűségének bizonyítására kísérletet sem tett, a felperes az általa az elsőfokú eljárás során csatolt előkészítő iratokban és mellékleteikben foglalt levezetésekre, számításokra hivatkozott.

A fellebbezések nem vonatkoztak az elsőfokú ítélet alperest 1.280.870,- Ft tőkeösszegben marasztaló rendelkezésére, ezért a törvényszék azt nem érintette.

A fellebbezések körében a törvényszék az iratok felülvizsgálata alapján megállapította, hogy a felperes fellebbezése alapos, míg az alperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást az általa lefolytatott bizonyítás eredményeként a döntéshozatalhoz szükséges mértékben feltárta és helyesen hivatkozott az érdemi elbírálás szempontjából irányadó jogszabályokra, azonban azokból helytelen jogi következtetéssel jutott arra az álláspontja, hogy a felek Flotta Keret-megállapodása, illetőleg annak a per eldöntése szempontjából vizsgálandó V/1. pontja általános szerződési feltétel, továbbá hogy az nem értelmezhető, ezért nem vált a szerződés részévé. Nem helytálló továbbá azon állásfoglalása sem, mely szerint a felperes által megjelölt kártérítési jogcímre figyelemmel az alperes marasztalásának csak e jogcímen, a kártérítés valamennyi feltételének a felperes általi bizonyítása esetén lehetett volna helye.

Az elsőfokú ítéletben foglaltakkal szemben a felek Flotta Keret-megállapodása - annak V/1. pontjával együtt - a felek konkrét szerződése volt. Attól, hogy az esetlegesen a felperes rendelkezésére állt szerződésminta alapján készült, amely minta vagy annak egyes elemei a felperes által kötött más szerződésekbe is bekerültek, a szerződés illetőleg annak egyes elemei még nem váltak általános szerződési feltétellé.

A szerződés V/1. pontjában a nyelvtani helyesség szempontjából az értékcsökkenés és a bruttó kockázati érték szavak vesszővel vagy „és” kötőszóval történő elválasztása helyesebb lett volna, azonban a szerződés V. fejezetének címe (A határozott idő lejártát követő elszámolás módja, ami nem az alperes szerinti kártérítési fejezet), a szerződés mellékleteinek tartalma és az elsőfokú eljárás során meghallgatott tanúk vallomása alapján egyértelmű, hogy az V/1. pontban két tétel, nevezetesen az értékcsökkenés és a bruttó kockázati érték elszámolásáról van szó. A szerződés megkötésekor a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint ezt az alperesnek is így kellett és lehetett érteni.

A szerződés mellékletét képező üzletszabályzat tartalmazza a számlázási árfolyam, kockázati érték fogalmak magyarázatát, az egyes megrendelők, valamint a tanúvallomások szerint pedig minden egyes gépkocsinál meghatározásra került a kockázati érték is.

Mindezen túlmenően az alperes szakcég, aki az indítványára meghallgatott tanú vallomása szerint a felperes által elkészített szerződéstervezetet az aláírást megelőzően a saját pénzügyi szakemberével áttanulmányoztatta.

Az alperesnek a szerződéskötés folyamatában lehetősége lett volna vitatni a szerződésben írt kockázati érték fizetési kötelezettséget, amit nem tett meg.

Mindezek miatt az alperes a peres eljárás során már nem hivatkozhatott utólag eredményesen arra, hogy a szerződés ezen pontját nem értette meg, azon hivatkozása pedig, hogy az nem értelmezhető illetőleg abból csak az értékcsökkenés fizetési kötelezettség következik, a kockázati érték fizetési kötelezettség nem, nem helytálló.

Erre figyelemmel nincs jelentősége annak, hogy a szerződésmódosítást az alperes nem írta alá, mert fizetési kötelezettsége az eredeti szerződés alapján fennáll, az abban foglalt „bruttó” kockázati érték elszámoláshoz képest a felperes által a szerződésmódosítás alapján eszközölt „nettó” kockázati érték elszámolás pedig az alperesre kedvezőbb.

Tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján a fizetési kötelezettség megállapítható volt, a szerződéskötés körülményei tekintetében meghallgatott tanúk vallomásai közötti esetleges ellentmondásoknak nem volt jelentősége.

A törvényszék megítélése szerint a felperes által a követelés jogcímének a megjelölése nem bír az annak az alperes által tulajdonított jelentőséggel. Az értékcsökkenés és az árfolyam kockázati érték fizetési kötelezettség a szerződés erre vonatkozó rendelkezéséből következik attól függetlenül, hogy ezen fizetési kötelezettség jogcímeiként a felek a szerződésükben bármely okból a kártérítést tüntették fel, ami - főként az árfolyam kockázati érték fizetési kötelezettség esetében - helytelen.

A téves jogcím-megjelölés ellenére az alperes a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a szerződésből eredő kötelezettsége folytán megfizetni tartozik a felperesnek az értékcsökkenésen felül a felperes által követelt árfolyam kockázati értéket is.

A fentiekre tekintettel a törvényszék a járásbíró ítéletének a felperes által fellebbezett elutasító rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és az alperest a felperes által követelt, összegszerűségében okirattal bizonyított 4.973.871,- Ft árfolyam kockázati érték megfizetésére kötelezte, mely után a késedelmi kamatfizetési kötelezettséget és annak mértékét a régi Ptk. 301/A. § (1) bekezdése alapján, a kamatfizetés kezdő időpontját pedig az egyes számlák

esedékességi időpontjai figyelembevételével időben középarányosan állapította meg.

Nem helytálló, a polgári jogi jogelvekkel ellentétben az alperes fellebbezésében elfoglalt álláspontja, mely szerint ha a számlát visszaküldi, mert az abban foglaltakkal nem vagy nem teljes mértékben ért egyet, a fizetéssel nem esik késedelembe.

Nincs olyan jogszabályi rendelkezés, melynek alapján a felperesnek a számláiban foglalt követeléseken belül az alperes által elismert értékcsökkenés összegéről külön, az alperes által vitatott összeget nem tartalmazó számlát kellett volna kiállítania és küldenie a felperesnek. Az értékcsökkenés tekintetében elismerésére figyelemmel az alperes nem volt elzárva a teljesítés lehetőségétől. Ezért késedelmi kamatfizetési kötelezettsége a polgári jog szabályai szerint ezen összeg vonatkozásában is fennáll, függetlenül a számla visszaküldésére és az elismert összegről számla hiányára tekintettel alkalmazandó könyvelési technikára.

Ezért a törvényszék az elsőfokú ítélet alperes által fellebbezett, késedelmi kamatban marasztaló rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Ezen rendelkezést nem befolyásolja az elsőfokú ítéletben jogerősen megítélt tőkeösszegnek az elsőfokú ítélet meghozatalát követően, 2016. június 23-án történt teljesítése, arra figyelemmel a tőkeösszeg után a késedelmi kamatot az alperes ez időpontig köteles megfizetni, illetőleg az önkéntes teljesítés elmaradása esetén a tőkeösszeg után a késedelmi kamat végrehajtása csak ezen időpontig kérhető.

Tekintettel arra, hogy a törvényszék megváltoztató rendelkezése folytán a felperes teljes egészében pernyertes lett, a törvényszék a Pp. 78. § (1) bekezdésében írtakra figyelemmel az elsőfokú ítélet perköltség viselésére vonatkozó rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta az alperest a felperes teljes elsőfokú perköltsége megfizetésére kötelezte, mellőzve a felperes kötelezését az alperes elsőfokú eljárásra vonatkozó ügyvédi munkadíja mint perköltsége megfizetésére. Az alperes által a felperesnek fizetendő 679.242,- Ft elsőfokú perköltség a felperes által megfizetett 187.642,- Ft közjegyzői díjat, 187.600,- Ft eljárási illetéket és 4.000,- Ft tanúdíjat, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM sz. rendelet 3. § (2) bekezdésének a.) pontja alapján 300.000,- Ft ügyvédi munkadíjat foglal magában.

A felperes fellebbezése teljes egészében eredményre vezetett, míg az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre. Ezért a törvényszék a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes fellebbezési perköltsége megfizetésére, mely a fellebbezéssel érintett tőkeösszeg 8%-a, azaz 397.910,- Ft fellebbezési illetéket és a 32/2003. (VIII.22.) IM sz. rendelet 3. § (2) bekezdésének a.) pontjára és (5) bekezdésére, valamint a fellebbezés tárgyának értékére figyelemmel 100.000,- Ft ügyvédi munkadíjat foglal magában. A felperes a fellebbezésén 397.910,- Ft-ot meghaladóan tévesen lerótt illetéket visszaigényelheti az illetékhatóságtól.

Fellebbezésének eredménytelensége folytán az alperes fellebbezési perköltségét maga köteles viselni.

Az alperes által a felperesnek fizetendő ügyvédi munkadíjak a felperesi képviselő nyilatkozata alapján ÁFÁ-t nem tartalmaznak.

Balassagyarmat, 2016. szeptember 20.

dr. Barsi József s.k.
a tanács elnöke

dr. Náday Mónika s.k.
előadó bíró

dr. Pappné dr. Makka Éva s.k.
bíró

a kiadmány hitelűl.